

EKMUD BÜLTENİ

Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Uzmanlık Derneği Haber Dergisi

Yıl: 2008

Sayı: 2

EKMUD KONGRESİ 2007

EKMUD Bülteni'nin ikinci sayısını bir türlü hazırlayamadık. Kâh işler yoğunlaştı, kâh konsantre olamadık. İlham da gelmedi bir türlü. Şimdi ise bu bülteni yazmalıyız dedik, hem de bu kadar gecikmeye rağmen. İlham bir kayıpla geldi, görev adamının kaybı bize bitiremediğimiz bu işi bitirme gerekliliğini hatırlattı.

Sevgili MAC (Mustafa Aydın ÇEVİK); Çoğumuz O'nu telefonlarımıza böyle kaydetmiştik. Kongremiz için hepimiz çalışmıştık ama hiçbirimiz O'nun kadar değil. Şu an ikincisini gerçekleştirmediğimiz kongremiz için de aynı şeyi söylemek mümkün. Ne de olsa O bizim

Genel Sekreterimizdi ve kongrenin tüm yükünü omuzlarında taşıyordu. Ondaki heyecanı ve EKMUD üyesi olmanın verdiği gururu hep gülen yüzünde görmek bizi her zaman en rahatlatan unsur oldu.

24-28 Ekim 2007 tarihleri arasında EKMUD kongremizde üyelerin birbirleri ile bir araya gelmesi artık kocaman bir aile olduğumuzun göstergesiydi. Bu kongremizde uzmanlık alanımızda deneyimliler ile yeni adım atan meslektaşlarımızı ve eğitim kurumları ile sahada çalışan meslektaşlarımızı bir araya getirmeyi hedefledik. Bu amaçla bilimsel kurulumuz ve eşgüdüm kurullarımızdan gelen öneriler doğrultusunda konuları belirlemeye çalıştık.

Kongremiz aslında 23 Ekim 2007 günü alışıl-gelen kurslarımızdan biri ile başladı. “İleri Mesleki Gelişim Kursu: Makale Yazımı” bir önceki EKMUD Bilimsel Platformu'nda yapılan “Temel Mesleki Gelişim Kursu”nun devamı niteliğindedir. Öncekilerde de olduğu gibi bu kursumuzun da koordinatörü Prof. Dr. Hakan LEBLEBİCİOĞLU idi. Koordinatörümüz önce makale yağmuruna tutarak ve sonrasında kurs sırasında hazırladığı yoğun ve uygulamalı program ile katılımcıları epey yordu. Ancak, sonunda her iki grubun da yüzündeki memnuniyet ifadesi ve geri bildirimler bu kursun ne kadar gerekli olduğunu gösterdi. Bu kursa katılmanın yaşı yoktu elbette ama genç arkadaşlarımız daha yolun başında bilgilenmenin tadını çıkarttılar.

EKMUD'un Değerli Üyeleri

Bültenimizin ikinci sayısında yeniden Merhaba!

Yakın gelecekteki hedefimiz derneğimizin süreklilik gösteren bir yayınının olması. Ancak bülten çıkarmaya da devam edeceğiz. 1. sayımızda olduğu gibi bu sayıda da geçen süreci özetlemeye, sizlerle paylaşmaya çalıştık.

2. EKMUD Kongresi 2008 ile birlikte kuruluşumuzun da 2. yaşını hep beraber kutlayacağız. Bu defa biraz farklı.

Bir yanımız eksik...

Sevgili Mustafa Aydın ÇEVİK'siz olarak.

Ama;

O'nu hep anarak,

O'nun yokluğunu hissederek ve

Hep bizimle birlikte olduğuna inanarak...

Birlikte başladığımız yolun uzun ve başarılı olmasını diliyorum.

Sevgi ve saygılarımla.

Prof. Dr. Gaye USLUER
EKMUD Başkanı

EKMUD BÜLTENİ

Dört ayda bir yayımlanır.

SahibiEnfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Uzmanlık Derneği
adına
Prof. Dr. Gaye Usluer**Editör**

Prof. Dr. Sercan Ulusoy

Yardımcı EditörlerProf. Dr. Halil Kurt
Prof. Dr. Yeşim Taşova**İletişim Bilgileri**Prof. Dr. Sercan Ulusoy
Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Anabilim Dalı
35100 Bornova - İzmir
Tel: (0232) 373 45 38 - (0232) 390 47 69
e-posta: sercan.ulusoy@ege.edu.tr**Grafik-Tasarım-Baskı** Bilimsel Tıp Yayınevi
Bükreş Sok. No: 3/20 Kavaklıdere - Ankara
Tel: 0312 426 47 47 • Faks: 0312 426 93 93
e-posta: bilimsel@tr.net • www.bilimseltipyayinevi.com

Kongremiz 24 Ekim 2007 tarihinde resmi olarak başladı. Açılış konferansını Prof. Dr. Hakan LEBLEBİCİOĞLU “Dünya’daki Kılavuzlar Ülkemiz İçin Ne Kadar Gerçekçi?” sorusuna yanıt arayarak verdi. Ardından; Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Uzmanlık Eğitimi Organizasyonu, Ülkemizde ve Dünyadaki Durum, UDEK ve Sağlık Bakanlığı gözünden değerlendirildi. Yoğun tartışmaların olduğu bu panel henüz oldukça genç olan uzmanlık derneğimizin bu konudaki duyarlılık ve kararlılığını bir kez daha gösterdi.

Kongremiz boyunca “Klinik Araştırmalar ve Etik, Enfeksiyon Acilleri, Antibiyotik Kısıtlamasında Farklı Görüşler?, CLSI’da Yeni Öneriler, Yoğun Bakım Enfeksiyonları, Enfeksiyon Hastalıkları ve Türk Ceza Kanunu ve Enfeksiyon Hastalıkları Açısından Hedefe Yönelik Taramalar” gibi konular konuşuldu. Ayrıca,

her sabah 08:00'de başlayan oturumlarımızın dolu olması ve genç meslektaşlarımızın tartışmalara katılımının dikkat çekici olduğu paneller gerçekten kongremizin dinamizmini en üst seviyeye çıkardı. Bu panellerin başlığı "Literatürde Son Bir Yıl: Beş Konu, Beş Makale, Ödül Alan Beş Araştırma ve Sözel Sunumları, Son Beş Yılda Yayınlanan Kılavuzlardaki Değişiklikler" şeklinde idi.

Verimli geçen kongremizin belki de en rağbet gören oturumu son gün yapılan yuvarlak masa toplantısıydı. EKMUD üyelerinin görüşlerini mümkün olan en geniş yelpazede sunmasının hedeflendiği bu toplantıda Eşgüdüm Kurulları'mızın önceden yaptıkları çalışmalar sunularak yoğun fikir alışverişi sağlandı. EKMUD'un vizyon ve misyonunun geliştirilmesinde çok önemli katkısı olduğu düşünülen bu toplantıların her kongrede yapılmasının

gerekliliği tüm katılımcılar tarafından vurgulandı.

Toplam 480 kişinin katıldığı kongremizde 172 bildiri özeti kabul edildi. Bu bildiri özetlerinden beşi bilimsel kurul tarafından oldukça zorlanarak yapılan değerlendirme sonunda ödüle layık görüldü. Birinciye 1000 YTL, ikinciye 750 YTL, üçüncüye 500 YTL ve dördüncülere 300'er YTL para ödülü verildi.

Ödül alan bildiri özetleri sırası ile;

• **Birinci:** Tigecycline ve Teicoplaninin Deneysel Methicillin-Direçli *Staphylococcus aureus* Osteomyelit Modelinde Etkinliklerinin Karşılaştırılması

Özlem KANDEMİR, Volkan ÖZTUNA, Mehmet ÇOLAK, Alper AKDAĞ

• **İkinci:** Devamlı Ambulatuvar Periton Dializi Hastalarında Görülen *S. aureus* ve Vankomisin Dirençli Enterokok Taşıyıcılığı ve Gelişen Enfeksiyonlar

Emine KARKAÇ, Elif DOYUK KARTAL, Saygın NAYMAN ALPAT, Nurettin ERBEN, İlhan ÖZGÜNEŞ, Gaye USLUER

• **Üçüncü:** Febril Nötropenik Hastalarda Sekonder Enfeksiyonların Gelişimi Üzerine Etkili Risk Faktörleri

Aslıhan DEMİREL, Fehmi TABAK, Cem AR, Bilgöl METE, Reşat ÖZARAS, Şeniz ÖNGÖREN, Teoman SOYSAL, Ali MERT, Burhan FERHANOĞLU, Yıldız AYDIN, Birsen ÜLKÜ, Recep ÖZTÜRK

Bildiri özetleri arasında dördüncülük ödülü iki çalışma arasında paylaştırıldı.

• **Dördüncüler:** Leptospirozun Karaciğer Fonksiyon Testleri Üzerine Etkisinin Değerlendirilmesi

Havva YILMAZ, Mustafa SÜNBÜL, Şaban ESEN, Cafer EROĞLU, Hakan LEBLEBİCİOĞLU

Hastanemiz Yoğun Bakımlarında İnvazif Araç İlişkili Enfeksiyon Hızları

Aslıhan CANDEVİR, Behice KURTARAN, Yeşim TAŞOVA, Filiz KİBAR, Naime AKSOY, Emine ÇAKMAK, Hasan Salih Zeki AKSU

Kongrelerin önemli paydaşlarından olan ilaç firmaları genç derneğimize desteklerini esirgemediler. Toplam yedi uydu sempozyum kongremizin bilimsel içeriğini daha da zenginleştirdi.

Kongremiz sırasında gelişen acı bir olay 13 fidanımızın şehit edilmesi idi. Bu üzücü olay nedeniyle kongremiz boyunca sürekli olarak terörü kınadık ve hep birlikte tek vücut olduk.

4

Bir kongremiz de böyle geçti. 2. EKMUD Kongresi'nin ise 29 Nisan-3 Mayıs 2008 tarihleri arasında yapılması planlandı. Genç derneğimizin bu kadar kısa sürede ikinci kongresini yapacak olması hem gurur verici hem de geçiş dönemi için gerekli bir uygulamaydı. Derneğimizin 2. Olağan Genel Kurulu'nun yapılması gerektiği ve bu süreçte tüm üyeleri-

mizin katılımını sağlamak en önemli hedefimizdi. Bundan böyle kongrelerimizin tarihini genel kurul toplantılarına uygun olarak planlanmasını sağlamanın en doğru yol olduğunu düşündük.

Ve şimdi 2. EKMUD Kongresi'ndeyiz. Büyüdük, kocaman bir aile olduk ve giderek daha da büyüyoruz.

Berberer neler yaptık?

Bölgesel Toplantılar (Adana, İstanbul, İzmir)

■ EKMUD, Adana Sağlık Müdürlüğü ve Çukurova Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Derneği'nin ortaklaşa düzenlediği **"Erişkin İmmünizasyon"** başlıklı toplantı 15 Aralık 2007 tarihinde Park Zirve Adana'da 75'in üzerinde katılımcı ile gerçekleştirildi. Enfeksiyon hastalıkları ve klinik mikrobiyoloji uzmanlarının yanı sıra dahiliye ve aile hekimi uzmanları ile pratisyen hekimleri de katıldı. Konunun daha geniş boyutta tartışılması ve tekrarının değişik bölgelerde yapılmasının gerekliliği vurgulandı.

■ EKMUD ile İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nin ortaklaşa düzenlediği, Prof. Dr. Fehmi TABAK ve Doç. Dr. Reşat ÖZARAS'ın yönettiği **"Toplumdan Edinilmiş Enfeksiyonlara Pratik Yaklaşımlar"** sempozyumu, 7-8 Şubat 2008 tarihleri arasında İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Prof. Dr. Cem'i Demiroğlu Oditoryumu salonunda 200'ün üzerinde katılımcı ile gerçekleştirilmiş ve oldukça yoğun bir ilgi görmüştür.

■ 15 Şubat 2008 tarihinde, Hilton Oteli, İzmir’de, “**Kronik Viral Hepatitler**” EKMUD İzmir Bölge Toplantısı 120’nin üzerinde katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. Bunu takiben, “**2. Epidemiyoloji ve Salgın Analizi Kursu (ESAK)**”, 16-17 Şubat 2008 tarihleri arasında, Hilton Otel, İzmir’de yapılmıştır. Kurs düzenleme kurulunda Prof. Dr. Hakan LEBLEBİCİOĞLU, Prof. Dr. Sercan ULUSOY ve Doç. Dr. Şaban ESEN görev yapmışlardır.

2007-2008 EKMUD Ankara Günleri

2007-2008 öğretim döneminde EKMUD Ankara Günleri çerçevesinde Kasım, Aralık, Ocak, Şubat aylarında yaklaşık 90-120 kişilik katılımlar ile aylık bilimsel toplantılar düzenlendi. Genel Sekreterimiz Uzm. Dr. Mustafa Aydın ÇEVİK, bu toplantıların organizasyonunu çok başarılı bir şekilde yürütmekteydi. 24 Mart 2008 tarihinde sevgili Mustafa’yı kaybetmemiz üzerine, 28 Mart 2008 tarihinde Sheraton Oteli, Ankara’da Uzm. Dr. Mustafa Aydın ÇEVİK anısına EKMUD Ankara Günleri yapılmış, sevgili Mustafa’nın kardeşleri, oğlu ve 150’ye yakın katılımcı ile anma töreni düzenlendi. Daha sonra bilimsel program gerçekleştirildi. Bundan sonraki aylık toplantılar ise 9 Mayıs 2008 ve 6 Haziran 2008 tarihlerinde yapılacaktır.

Erişkin Bağışıklama Kılavuzu

Kılavuzun oluşturulması için yönetim kurulu üyesi Prof. Dr. İftihar KÖKSAL görevlendirildi. EKMUD Genel Merkezi’nde Türkiye Aile Hekimleri Uzmanlık Derneği, Geriatri Derneği, Halk Sağlığı Uzmanları Derneği, Türk Hematoloji Derneği, Türk Toraks Derneği, Viral

Hepatitle Savaşım Derneği ve Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü temsilcilerinin katılımı ile multidisipliner olarak yapılan toplantılar sonunda Erişkin Bağışıklama Kılavuzu oluşturuldu.

Solid Organ Transplantasyon Çalışma Grubu

“Solid Organ Transplantasyon Çalışma Grubu”nun kurulması için derneğimiz üyesi Prof. Dr. Hande ARSLAN görevlendirilmiştir ve çalışmalar devam etmektedir.

- ✓ **Derneğimizin kuruluşundan bu yana 5 tane kurs düzenledik.**
- ✓ **EKMUD Kongresi 2007’nin üzerinden çok kısa süre geçmesine rağmen bir kongre daha yapıyoruz.**
- ✓ **Artık bir dernek merkezimiz de var. Bükreş Sokak, No: 3/7 Kavaklıdere-Ankara (☎ 0312 467 67 45) adresindeki dernek merkezimizin tüm üyelerimize ve meslektaşlarımıza açık olduğunu özellikle vurgulamak isteriz.**

Olmaması gereken bir şey de oldu. Tüm üyelerimizin çok iyi tanıdığı, bildiği Genel Sekreterimiz Sevgili Mustafa Aydın ÇEVİK aramızdan ayrıldı, ama kalplerimizden değil. Biz sevgili Mustafa’yı hiç bir zaman unutmayacağız. Ve bundan sonraki tüm kongrelerimizi sevgili MAC’la birlikte yapacağız. Bundan böyle her yıl kongremizde “**Mustafa Aydın ÇEVİK Eğitim Bursu**”nun verilecek olması hem EKMUD’u hem de bu bursu almaya hak kazanan arkadaşlarımızı onurlandıracaktır. Mustafa Aydın ÇEVİK Anısına 2. EKMUD Kongresi 2008’e hoşgeldiniz.

ANABİLİM DALIMIZLA İLGİLİ HABERLER

6

Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Anabilim Dalı adından “Klinik Mikrobiyoloji” ifadesinin çıkarılmasına 11/05/2007 tarihli Yükseköğretim Genel Kurul toplantısında karar verilmesi, bunu takiben de 28 Eylül 2007 tarih ve 25984 sayılı Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı yazısıyla, anabilim dallarımızdan görüş sorulması üzerine EKMUD başkanı ve yönetim kurulu üyelerinden oluşan heyetler YÖK başkanı, YÖK genel sekreteri, YÖK sağlık komisyonu üyeleri ziyaret edilmiş ve konunun tekrar gözden geçirilmesi için aşağıdaki görüşlerimiz bir kez daha iletilmiştir.

Bu konudaki görüşlerimiz:

a. Enfeksiyon hastalıkları ve klinik mikrobiyoloji uzmanlık alanının mensubu olan ve enfeksiyon hastalıkları ve klinik mikrobiyoloji doçentlik alanı öğretim üyeleri ile 2001 yılında “enfeksiyon hastalıkları ve klinik mikrobiyoloji” doçentlik alanı “enfeksiyon hastalıkları” ve “klinik mikrobiyoloji” olarak ikiye ayrılmış idi. Bilimsel bir gerekçeye dayanmayan ve uzmanlık alanımızın yapısı ile çelişen bu uygulama Danıştay Sekizinci Dairesi tarafından 2002/3662 kararı ile iptal edilmiştir. Ancak danıştayın iptal kararına rağmen YÖK tarafından bu uygulama hala devam ettirilmektedir.

b. Üniversitelerarası Kurul’un Danıştay İdari Dava Dairelerine yaptığı Temyiz ve Karar Düzeltme Başvuruları da 2004/578 ve 2007/92 kararlar ile reddedilmiştir. Konu ile ilgili EKMUD yönetimi olarak takibimiz devam etmektedir.

c. “Enfeksiyon hastalıkları ve klinik mikrobiyoloji” doçentlik alanının “enfeksiyon hastalıkları” olarak değiştirilmesi kararı hukuka aykırıdır ve hukuken iptal edilmiştir. Ülkemizde bilimin ve hukuk devletinin güvencelerinden olan, bilime ve hukuka öncülük eden bir kurumunun Danıştay tarafından alın-

mış bu kararı bir ceza davası açılmadan behemehâl uygulaması beklenir ve uygulayacağına olan inancımız da tamdır.

d. Daha önce doçentlik alanı ile ilgili yapılan değişiklik Danıştay tarafından iptal edilmiş iken benzer bir isim değişikliğinin anabilim dalı adları ile ilgili yapılması kuşkusuz hukuka aykırıdır. Bu kararın ilgili Danıştay kararı bilinmeksizin alındığı anlaşılmaktadır. Beklentimiz, ülkemizin saygın kurumlarından olan YÖK Başkanlığı’nın hukukun gereğini yerine getirerek doçentlik alanımızın ve anabilim dalımızın adını bir karar tashihi ile “enfeksiyon hastalıkları ve klinik mikrobiyoloji” olarak düzeltmesidir.

Bu konu ile ilgili olarak Sağlık Bakanlığı’nda Müsteşar ve Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü nezdinde görüşmeler yapılmıştır.

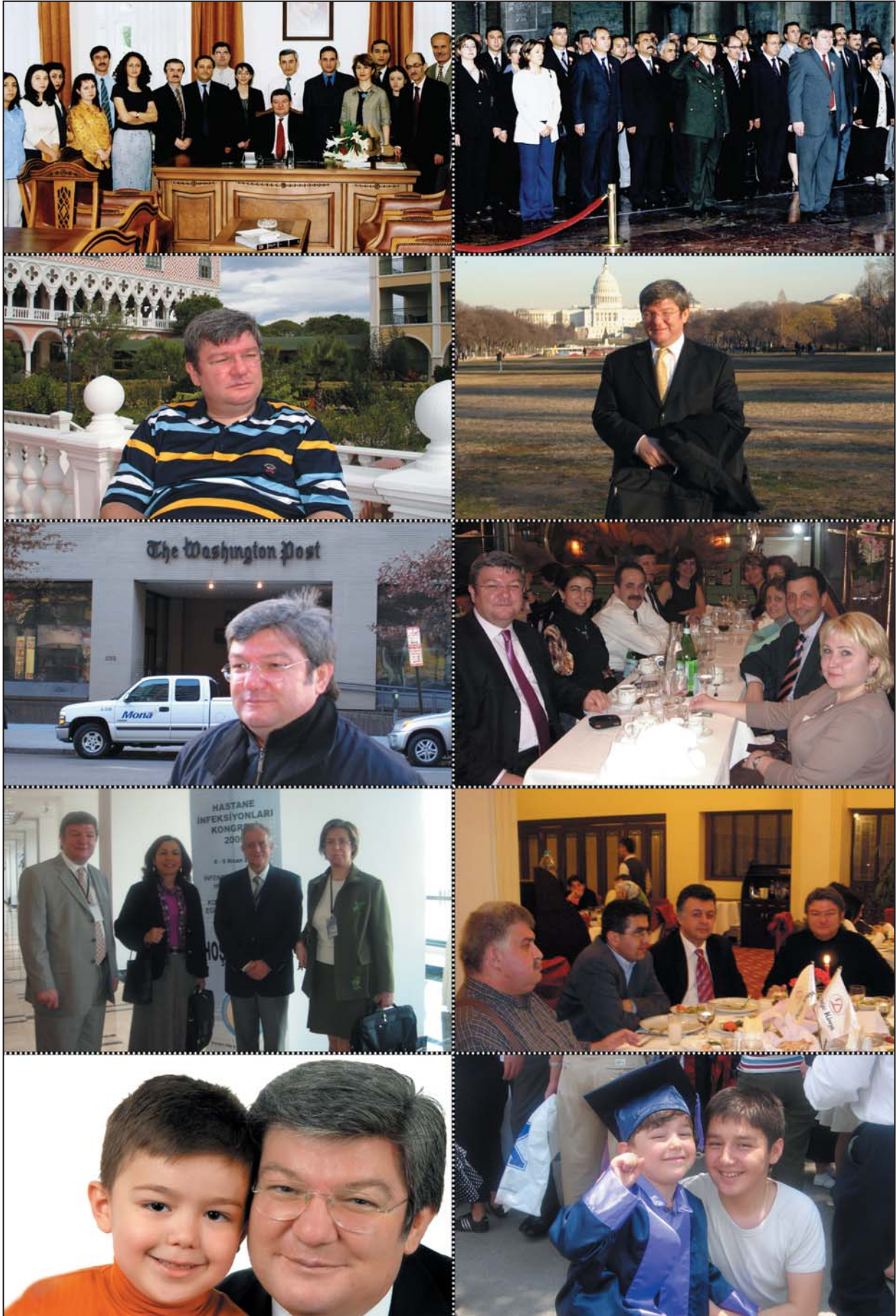
Ayrıca özel hastanelerde, tam zamanlı veya kısmi statüde çalışan, enfeksiyon hastalıkları ve klinik mikrobiyoloji uzmanlarımızın klinikte veya laboratuvar da çalışma seçeneklerinden birini tercih etmek zorunda bırakılmaları üzerine SGK ve Sağlık Bakanlığı nezdinde konunun düzeltilmesi için üst düzey görüşmeler gerçekleştirilmiş ve resmi yazılar iletilmiştir. Sonunda, enfeksiyon hastalıkları ve klinik mikrobiyoloji uzmanlarının, 50 yatağın altında olan özel hastanelerde aynı anda bir kliniği ve laboratuvarı idare edebileceği yönünde karar alınmıştır.

Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Uzmanlık Derneği (EKMUD) olarak 19 Ocak 2007 tarihinde TTB Uzmanlık Dernekleri Eşgüdüm Kuruluna (UDEK) başvuruda bulunduk ve derneğimiz şu an için gözlemci üye sıfatıyla ilgili sürece başlamış oldu. TTB Uzmanlık Yeterlilik Kurulunda (UYEK) uzmanlık alanları için tek yeterlilik kurulunun bulunması ve etik nedenlerle aynı yeterlilik kuruluyla UYEK’de temsiliyetimizin sağlanabilmesi amacıyla 5 Şubat 2007’de İHKMEYK Yürütme Kurulu Başkanlığı’na EKMUD Başkanı sıfatıyla Prof. Dr. Gaye USLUER ilgili bir yazı gönderdi. Ancak KLİMİK Derneği; bu yazı nedeniyle Prof. Dr. Gaye USLUER’in dernek üyeliğinden çıkartılmasına karar verdi. Bunun üzerine EKMUD Yönetim Kurulu EHKMEYK kurulması yönünde prensip kararı aldı.

Fotoğraflarla MUSTAFA AYDIN ÇEVİK

ERİŞKİN BAĞIŞIKLAMA KILAVUZU

Prof. Dr. İftihar Köksal

Erişkin Bağışıklama Kılavuzu Çalışma Grubu Adına

Enfeksiyon hastalıkları önlenebilir hastalıklar olup, enfeksiyon hastalıklarından korunmanın bir yolu da bağışıklamadır. Yakın zamana kadar ülkemizde aşılama, çocukluk yaş grubuna özel bir uygulama gibi algılanmış ve erişkin aşılama genel anlamda, bazı istisna durumlar ve bireysel uygulamalar hariç ihmal edilmiştir. Oysa çocuklarda başlanan aşılama şemalarının bir devamı olarak erişkinlerde yapılacak düzenli aşılamalarla ve erişkin yaş grubuna has aşılamalarla mortalite ve morbidite bakımından önemli birçok hastalıktan korunmak mümkün olabilecektir. Ülkemizde yaşam süresinin uzaması yaşlı nüfusun artmasına neden olmuştur. Ayrıca, medikal uygulamalardaki gelişmeler, önceleri mortal seyreden birçok hastalığın şifa ile sonuçlanmasını sağlamaktadır. Transplantasyonlar, medikal cihaz uygulamaları, kanserlerin tedavi edilebilir hastalıklar halini alması aşılanma için özel bir grup meydana gelmesine neden olmuştur. Ayrıca günümüzde çeşitli nedenlerle dünyanın farklı yerlerine yapılan seyahatlerin artış göstermesi seyahat aşılamasını gündeme getirmiştir.

Birçok ülke kendi toplumu için aşılama kılavuzları hazırlamaktadır. Ülkemizde ise erişkinlere ait bir aşılama (bağışıklama) kılavuzu mevcut değildir.

Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Uzmanlık Derneği (EKMUD) Yönetim Kurulu, bu eksikliği gidermek amacı ile erişkin bağışıklama kılavuzu hazırlamayı öngördü. Bunun için erişkin bağışıklama ile ilgili olabilecek derneklerle ve Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri ile iletişime geçildi. Türkiye Aile Hekimleri Uzmanlık Derneği, Geriatri Derneği, Halk Sağlığı Uzmanları Derneği, Türk Hematoloji Derneği, Türk Toraks Derneği, Viral Hepatitle Savaşım Derneği, Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü bu davete olumlu yanıt vererek birer temsilciyi görevlendirdiler. Böylece erişkin bağışıklama kılavuzu çalışma grubu meydana geldi. Grup üyeleri büyük özveri ile kılavuzun mevcut halini oluşturdular. Amacımız bu kılavuzun ülkemizde erişkin bağışıklamasındaki bu eksikliği gidermesi ve tüm hekimlere kılavuz olmasıdır.

KILAVUZUN HAZIRLANMASINA KATKIDA BULUNAN KURUMLAR ve TEMSİLCİLERİ

Türkiye Aile Hekimleri Uzmanlık Derneği

Yrd. Doç. Dr. Erkan Melih Şahin

Geriatri Derneği

Doç. Dr. Dilek Aslan

Halk Sağlığı Uzmanları Derneği

Yrd. Doç. Dr. Nur Aksakal

Türk Hematoloji Derneği

Prof. Dr. Rıdvan Ali

Türk Toraks Derneği

Doç. Dr. Aykut Çilli

Viral Hepatitle Savaşım Derneği

Doç. Dr. Selma Tosun

Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Dr. Mehmet Ali Torunoğlu

Dr. Pervin Özelci

Dr. Ayşegül Erdoğan

Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Uzmanlık Derneği (EKMUD)

Prof. Dr. İftihar Köksal (Koordinatör)

Doç. Dr. Rahmet Çaylan (Sekreter)

Doç. Dr. Esragül Akıncı

Doç. Dr. Kenan Hızal

Uzm. Dr. Mustafa Aydın Çevik

(EKMUD Genel Sekreteri)

KIRIM KONGO KANAMALI ATEŞİ

Doç. Dr. Hürrem Bodur

Kırım Kongo Kanamalı Ateşi (KKKA), bugüne kadar dünyada 30'un üzerinde ülkede tanımlanmış ateş ve kanamalarla seyreden viral bir hastalıktır. Etkeni Bunyaviridae ailesi *Nairovirus* grubundan *Crimean-Congo haemorrhagic fever* (CCHF) virüsüdür. Ülkemizde ilk kez 2002 yılında Tokat ve çevresindeki epidemiyoloji ile dikkati çekmiş ve Ağustos 2003 tarihinde laboratuvar olarak tanımlanmıştır. Her yıl kenelerin aktif olduğu ilkbahar ve yaz aylarında İç ve Doğu Anadolu Bölgelerinin kuzeyi ile Karadeniz Bölgesinin güney kesimleri arasındaki coğrafi alanda görülmektedir. 2008 yılının ilk vakaları Nisan ayının gelmesi ile görülmeye başlandı.

Hastalık esas olarak kene tutunması ile bulaşır. Bunun yanında kenelerin ezilmesi, viremik dönemdeki hayvanların kan ve dokuları ile temas ve akut dönemdeki hastalara hizmet veren sağlık personeli ve hasta yakınlarına hastanın kanı veya infekte sekresyonları ile korunmasız mukozal veya bütünlüğü bozulmuş deri teması ile de bulaşabilir.

Ateş ve kanamanın esasını oluşturduğu klinik bulguların yanında; trombositopeni, lökopeni, transaminaz (AST, ALT), kreatinin fosfokinaz (CK) ve laktat dehidrogenaz (LDH) enzimlerinde yükselme, PT ve aPTT gibi pıhtılaşma testlerinde uzama, INR yükselmesi ile karakterize laboratuvar bulguları görülür.

KKKA hastalığın patogenezi tam olarak aydınlatılmamış olmakla birlikte temel patolojik bozukluk, virüsün etkisi ile salınan proinflamatuvar sitokinlerin damar endotelinde ve hedef organlarda yaptığı hasara bağlı olarak gelişir. Artmış proinflamatuvar sitokinlerce uyarılan histiyositik makrofajlar tarafından kemik iliğinde eritrosit ve trombositlerin fagosite edildiğinin gösterilmesi ile hemofagositozun da patogeneзде önemli bir yeri olduğu anlaşılmıştır. Virüs yükü ile hastalığın ciddiyeti arasında ilişki olduğu, kanda 10^9 kopya/mL üzerindeki titrede viral yükün ölümle direkt ilişkili olduğu gösterilmiştir.

Tanı; viremik dönemde virüs kültürü, PCR ile virüse ait nükleik asitlerin veya antikorların gösterilmesi ile konur. Ülkemizde tanı için GATA Viroloji Laboratuvarı ve Refik Saydam Hıfzıssıhha Merkezi Viroloji Laboratuvarı referans laboratuvarlardır.

Bugün için tedavinin esasını destek tedavisi oluşturmaktadır. İhtiyaca göre sıvı ve kan komponentleri, replasmanı gerekir. Trombositopeni gelişirse trombosit, aPTZ uzamasına yönelik olarak taze donmuş plaz-

ma replasmanı, hemoglobin düşüklüğüne yönelik eritrosit süspansiyonu verilmesi önemlidir. KKKA'lı hastalarda bazen yüksek trombosit değerlerinde de trombosit fonksiyon bozukluğuna bağlı kanamalar olabilir veya bazı hastalarda trombosit sayıları yüksek olsa bile hızlı bir şekilde düşebileceği, bu nedenle trombosit sayısının yakından izlenmesi gerekir. Sıvı ve elektrolit dengesinin korunması, böbrek yetmezliği gelişirse hemodiyaliz, lüzumu halinde mekanik ventilasyon desteğinin sağlanması önemlidir. Gastrointestinal sistem (GİS)'de kanama varsa enteral beslenmenin kesilmesi, H_2 reseptör blokerleri ve sükralfat ile midenin korunması, parenteral beslenmenin sağlanması önemlidir. Ayrıca hastaların ağrı, ateş ve ajitasyonlarına yönelik semptomatik tedavi gerekebilir.

Etkene yönelik tedavide ribavirin ve interferon kullanımına ait deneyimler mevcuttur. Ribavirin, bugün için KKKA tedavisinde ön plana çıkmış ve üzerinde etkinliği ile ilgili çeşitli tartışmalar olduğu bir ilaçtır.

Ribavirin dünyanın hiçbir ülkesinde KKKA tedavisinde ruhsatlı olmamasına rağmen, Dünya Sağlık Örgütü tarafından KKKA vakalarında potansiyel etkisi nedeniyle kullanılması önerilmektedir. Yayınlanmış vaka serilerinde etkili olduğu bildirilmiştir. Türkiye deneyiminde ise ribavirinin KKKA'da etkili olmadığı anlaşılmıştır.

Tedavide immün plazmanın etkili olduğuna dair bildirimler mevcuttur. Hastalığı geçirenlerin tekrar hasta olmaması nedeniyle "bunların kanlarında bulunan antikorlar koruyucu antikorlar olabilir mi?" düşüncesi ile KKKA geçirip iyileşenlerin serumlarının akut hastalık döneminde tedavi amaçlı verilmesini içermektedir.

Korunmanın esasını kene ile mücadele oluşturmaktadır. Bunun yanında, riskli bölgede yaşayanların hastalık ve korunma yolları konusunda eğitilmesi ve hasta takibi sırasında temas izolasyon önlemlerinin alınması gerekir. Korunmada nihai olarak aşı geliştirilmesi ve risk altındakilerin aşı ile korunması hedeflenmelidir.

Sonuç olarak, KKKA hala ülkemizde ciddi bir halk sağlığı sorunu olmaya devam etmektedir. Ribavirinin etkinliği ile ilgili randomize kontrollü prospektif çalışmalara ihtiyaç vardır. İmmün serum tedavisi ile ilgili olarak da; içerisindeki etkili antikor miktarlarının standardize edilmesine yönelik in vitro çalışmalar yapıldıktan sonra tedavideki etkinliğinin araştırılması gerekir. Kanamayı durduracak veya etkene yönelik diğer tedavi alternatiflerinin araştırılması ve aşı geliştirme çalışmalarının başlatılması gerekmektedir.

EKMUD Ankara Günleri Mayıs ve Haziran Programı

09 Mayıs 2008 • Saat: 17.30
Sheraton Oteli, Ankara

- 17.30-19.00 **Vankomisine Dirençli Enterokok Enfeksiyonlarının Yönetimi**
Oturum Başkanları
Prof. Dr. Halil Kurt
Doç. Dr. Deniz Akduman
Laboratuvar Tanı
Uzm. Dr. Osman Memikoğlu
Salgın Yaklaşımı: Ne Zaman Tarayalım? Nasıl Tarayalım? Ne Yapmalı?
Yrd. Doç. Dr. Güven Çelebi
VRE Enfeksiyonları ve Tedavi Yaklaşımları
Yrd. Doç. Dr. Nihal Pişkin
Ülkemizde VRE Sorunu ve Kontrol
Yrd. Doç. Dr. Serhat Birengel
- 19.00-21.00 **Akşam Yemeği**

06 Haziran 2008 • Saat: 17.30
Sheraton Oteli, Ankara

- 17.30-19.00 **Tüberküloz Yönetimi**
Oturum Başkanı
Uzm. Dr. Başak Dokuzoğuz
Olgu Sunumları
Uzm. Dr. Aysel Çelikbaş
Mikrobiyolojik Tanı ve Referans Laboratuvarının Yeri
Mikr. Uzm. İsmail Ceyhan
Doğrudan Gözetimli Tedavi
Uzm. Dr. Asiye İnan Süer
Dirençli Olgulara Yaklaşım
Doç. Dr. Şeref Özkara
- 19.00-21.00 **Akşam Yemeği**

KONGRE VE SEMPOZYUM DUYURULARI 2008

- 28 Mayıs-1 Haziran 2008, 23. Antibiyotik ve Kemoterapi (Ankem) Kongresi, Çeşme, İzmir, Türkiye
www.ankem2008.org/
- 29-31 Mayıs 2008, ESCMID Conference on Fighting Infections Due to MDR Gram-positives, Venice, İtalya
www.escmid.org/sites/science/meetings/eccmid/event_pages.aspx?Sv=63713d7b43526570313d7b693d374d433651424d504852434d44414d50595159537d7d
- 1-5 Haziran 2008, 108th General Meeting of American Society for Microbiology, Boston, MA, ABD
<http://gm.asm.org/>
- 3-8 Ağustos 2008, XVII International AIDS Conference, Mexico City, Meksika
www.aids2008.org/
- 3-7 Ekim 2008, SHEA/CDC Training Course in Healthcare Epidemiology, Seattle, WA, ABD
http://www.shea-online.org/about/she_a_courses.cfm
- 9-11 Ekim 2008, ESCMID Professional Affairs Workshop, Rome, İtalya
E-posta: info@escmid.org
- 25-28 Ekim 2008, 48th Annual Interscience Conference on Antimicrobial Agents and Chemotherapy (ICAAC) & 46th Annual Meeting of the Infectious Diseases Society of America, Washington, DC, ABD
www.icaacidsa2008.org/